

# Thiết kế và sử dụng trò chơi học tập nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn Tiếng Việt cho sinh viên nước ngoài tại Khoa Quốc tế - Đại học Thái Nguyên

Nguyễn Thị Kim Oanh\*, Nguyễn Minh Sơn\*\*

\*TS. Trường Ngoại ngữ - ĐH Thái Nguyên

\*\*TS. Ban Công tác HSSV- ĐH Thái Nguyên

Received: 29/11/2023; Accepted: 4/12/2023; Published: 6/12/2023

**Abstract:** In recent years, a comprehensive innovation in education has been received attention from the whole society and has been implemented in many different forms. The technique of using games in teaching is a trendy appropriate teaching strategy of modern teaching innovation, promote the activeness and initiative of students, but this teaching technique has not been developed and used by many teachers yet, so the teaching effectiveness is not high. Having taught Vietnamese to international students for many years, we have discovered that using a variety of interactive learning games is a crucial strategy for achieving the best teaching-learning outcomes, which offers many benefits such as: creating a vibrant learning atmosphere; students can accumulate knowledge voluntarily and actively; develop individual thinking and necessary soft skills such as: practice teamwork skills, improve cooperation capacity, educate sense of discipline and teamwork when participating in game activities .

**Keywords:** Interactive learning games, effectiveness, language, Vietnamese, foreign students, University

## 1. Đặt vấn đề

Dạy tiếng Việt cho SV nước ngoài ở Khoa Quốc tế, Đại học Thái Nguyên (ĐHTN) là tổng hợp kiến thức về tiếng Việt với khối lượng kiến thức ngôn ngữ cơ bản, ngôn ngữ giao tiếp và số lượng bài tập khá phong phú. Thực tế hoạt động dạy học cho thấy người dạy phải tạo được hứng thú để sinh viên (SV) tích cực học tập. Sự kết hợp các trò chơi học tập trong quá trình giảng dạy tiếng Việt cho SV nước ngoài là một vấn đề vừa có ý nghĩa khoa học lại vừa có ý nghĩa thực tiễn đối với việc giảng dạy, góp phần nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, nâng cao kết quả học tập của SV. Trong phạm vi bài báo này, tác giả *Thiết kế một số trò chơi học tập nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn Tiếng Việt cho SV nước ngoài tại Khoa Quốc tế, Đại học Thái Nguyên*.

## 2. Nội dung nghiên cứu

### 2.1. Một số khái niệm

#### 2.1.1. Khái niệm về trò chơi học tập

Trò chơi học tập (TCHT) là hoạt động vui chơi nằm trong chương trình dạy học để thực hiện mục tiêu, yêu cầu nào đó của tiết học. TCHT thường được gắn với một luật chơi nào đó tức là tiến hành theo qui tắc nhất định và phải đạt được kết quả học tập. Trò chơi thường mang tính thi đua, thách thức. TCHT giúp người học rèn luyện, củng cố kiến thức đồng thời phát huy vốn kinh nghiệm mà các em thu được thông

qua hoạt động trò chơi. TCHT giáo dục cho người học một số năng lực: tư duy, giao tiếp, làm việc nhóm.

#### 2.1.2. Chức năng dạy học của trò chơi học tập

Cải thiện khả năng giao tiếp; phát triển KN thuyết trình; Rèn luyện trí nhớ; rèn luyện tính sáng tạo; Học những KN phán đoán; Học cách làm chủ thái độ đối với thành công và thất bại; Cải thiện KN tự quản, tự đánh giá bản thân.

### 2.2. Thực trạng sử dụng TCHT trong giảng dạy môn tiếng Việt cho SV nước ngoài tại Khoa Quốc tế - ĐHTN.

#### 2.2.1. Thuận lợi

Đội ngũ GV giảng dạy có trình độ chuyên môn cao, nhiệt tình, trách nhiệm với công việc. Các GV trong bộ môn luôn trau dồi kiến thức chuyên môn, nhận thức đúng đắn về sự cần thiết của việc xây dựng, thiết kế và sử dụng trò chơi trong dạy học tiếng Việt dành cho SV nước ngoài. Có nhiều giáo trình, tài liệu tham khảo, tài liệu trên Internet liên quan đến dạy học môn Tiếng Việt cho SV nước ngoài, là cơ sở để GV tham khảo, thiết kế các loại trò chơi dạy học phù hợp với nội dung bài học. Khoa Quốc tế được trang bị phương tiện kỹ thuật hiện đại như phòng đa chức năng, máy quay, thư viện hiện đại... có ích cho việc ứng dụng trò chơi học tập trong giảng dạy môn Tiếng Việt cho SV nước ngoài. Nhiều SV có ý thức tốt, tích cực, mạnh dạn và tương tác tốt trong học tập.

### 2.2.2. Khó khăn

Trình độ CNTT của GV còn hạn chế, chưa thể thiết kế nhiều trò chơi học tập. Các loại trò chơi được thiết kế đơn điệu, hình thức tổ chức chưa hấp dẫn. Còn một số SV chưa tích cực, chủ động trong quá trình học tập, vẫn còn hiện tượng SV học “đối phó” để không phải học lại. SV chưa chủ động khai thác nguồn tài liệu tham khảo trên các nền tảng xã hội.

### 2.3. Hệ thống TCHT và phương pháp tổ chức các TCHT trong giảng dạy tiếng Việt cho SV Khoa Quốc tế, ĐHTN

*Thiết kế các TCHT trong giảng dạy môn tiếng Việt cho SV nước ngoài tại Khoa Quốc tế - ĐHTN*

Bài viết thiết kế và xây dựng các TCHT cho SV nước ngoài tại Khoa Quốc tế - ĐHTN được nghiên cứu để ứng dụng trong các tiết học của môn học tiếng Việt, nhằm giảm căng thẳng, mệt mỏi cho SV. Tuy nhiên thiết kế và xây dựng các TCHT vẫn phải đảm bảo bám sát nội dung chương trình đào tạo, thời lượng hợp lý và phát huy hiệu quả tính tích cực, sáng tạo của SV.

#### *\*Nhóm trò chơi tạo hứng thú học tập*

##### *+ Trò chơi đố vui*

- Mục đích: rèn kỹ năng làm việc nhóm, phản xạ cá nhân.

- Chuẩn bị: GV chuẩn bị 20- 40 câu đố với nội dung giải trí và các đáp án dưới dạng hình ảnh (tranh in hoặc flat card màu).

- Cách tổ chức: GV đưa ra câu đố dưới hình thức dán những câu hỏi lên bảng phụ của mỗi nhóm. Đáp án trả lời được thể hiện dưới dạng hình ảnh được xáo trộn để trên mặt bàn của từng nhóm. Hoặc GV đưa ra câu đố dưới hình thức câu chuyện cười dân gian, câu thơ...

- Luật chơi: Các nhóm đọc câu đố rồi tìm đáp án trả lời để dán ngay dưới câu hỏi. Phần thắng sẽ thuộc về đội nào giải được nhiều câu đố chính xác trong khoảng thời gian ngắn nhất.

- Ví dụ 1: Đố vui; đáp án là các hình ảnh dưới dạng flat card màu

Cây gì không lá, không hoa

Sáng đêm sinh nhật cả nhà vây quanh?

Đáp án: Cây nến.

- Ví dụ 2: Đáp án là câu trả lời đòi hỏi tư duy logic sáng tạo, luyện từ vựng, câu trả lời giải trí.

Câu đố 1: Ai là người đầu tiên lên Mặt trăng? Đáp án: Chú Cuội.

##### *+Trò chơi “Ai là triệu phú”*

- Mục đích: Giúp cho SV hứng thú với môn học, thêm vốn từ vựng. Đồng thời rèn tư duy nhạy bén, sự

tập trung chú ý, óc quan sát và khả năng khái quát hóa.

- Chuẩn bị: GV chuẩn bị các câu hỏi liên quan đến chủ đề về tiếng Việt, ẩm thực, gia đình, văn hóa VN, môi trường, an toàn giao thông...

##### *+ Trò chơi nhanh tay nhanh mắt*

- Mục đích: Tạo không khí vui vẻ trong lớp học. Rèn phản xạ, luyện từ và câu.

- Chuẩn bị: GV chuẩn bị một số hình ảnh trình chiếu những biển quảng cáo viết sai lỗi chính tả.

- Cách tổ chức: chia làm nhiều nhóm. Các nhóm cùng được xem hình ảnh, sau đó ghi lại nhanh nhất và chính xác nhất các lỗi chính tả có trong hình ảnh đó.

##### *+ Trò chơi tốc độ*

- Mục đích: Rèn luyện khả năng tư duy chính xác, phản xạ nhanh.

- Chuẩn bị: Các đội chơi sẽ chuẩn bị bảng con, phấn trắng (hoặc những miếng bìa cứng có dán giấy A4 trên mặt).

- Cách chơi: GV sẽ lần lượt đọc các từ, đọc 1 lần. Yêu cầu các đội cử ra 1 người viết từ đó vào bảng.

Kết thúc trò chơi các đội giờ bảng. Cả lớp sẽ nhận xét từ của các đội viết đúng hay sai. Thư ký sẽ đếm từ viết đúng để tính điểm cho từng đội.

Ví dụ 1: Viết các từ sau: Loãng xoảng, lưu luyện, quần quýt, chậm trễ, gập ghềnh, khua khoảng, khuya khoắt, xa xăm, phỏng phao, ngốc nghếch.....

Ví dụ 2: Chỉ ra dãy từ trong đó có các từ viết đúng chính tả:

a) Chia sẻ, trau chuốt, lãng mạn, bông bênh

c) Chia sẻ, trau chuốt, lãng mạn, bông bênh

b) Chia sẻ, trau chuốt, lãng mạn, bồn bênh

d) Chia sẻ, chau chuốt, lãn mạn, bông bênh

(đáp án: c)

##### *\*Nhóm trò chơi giới thiệu nội dung mới*

##### *+Trò chơi chiếc hộp bí mật*

- Mục đích: Cung cấp những kiến thức cơ bản về từ ngữ tiếng Việt, các loại câu tiếng Việt, các kiểu câu phân loại theo mục đích nói từ đó hình thành KN viết câu đúng, viết câu hay.

- Chuẩn bị: GV chuẩn bị các hộp nhỏ, bên trong mỗi hộp có chứa mẩu giấy ghi yêu cầu viết câu: câu khẳng định, câu cầu khiến, câu nghi vấn...

- Cách tổ chức: Đội trưởng các đội lên chọn chiếc hộp bí mật cho đội mình. Các đội thảo luận 5 phút, ghi đáp án trên giấy rồi bỏ kết quả vào những chiếc hộp. Tiếp theo, đội trưởng của các đội bị bịt mắt để lựa chọn những chiếc hộp bí mật. Mở hộp để đọc câu hỏi và thảo luận đáp án trả lời. GV là người nhận xét kết quả và công bố đội thắng cuộc.

##### *+Trò chơi truyền lửa*

- Mục đích: Rèn KN phán đoán, phân tích, làm việc nhóm.

- Chuẩn bị: GV soạn hệ thống các câu hỏi liên quan đến bài học.

- Cách tổ chức: Chia lớp làm 4 đội. Đội trưởng của các đội bốc thăm bài tập. Toàn đội thảo luận trong 4 phút. Lần lượt các thành viên lên bảng ghi lỗi sai và chỉ ra cách chữa từng câu. Thành viên thứ nhất chữa xong chạy nhanh về chỗ chuyển phần cho thành viên thứ hai lên, cứ như vậy cho đến người cuối cùng.

- Kết thúc: GV đọc đáp án trả lời của mỗi đội. Cả lớp cùng chữa bài và nhận xét.

## **2.4. Thiết kế và sử dụng trò chơi học tập môn tiếng Việt cho SV Khoa Quốc tế - ĐHTN**

### **\* Đối với GV Khoa Quốc tế - ĐHTN**

- GV cần đầu tư nhiều thời gian trong công tác chuẩn bị lên lớp, tùy số lượng SV, điều kiện CSVC để tổ chức các trò chơi cho phù hợp với đặc điểm của lớp học. Việc thiết kế và sử dụng trò chơi trong dạy học phải phù hợp, GV có thể sử dụng nhiều dạng trò chơi khác nhau. Việc thiết kế trò chơi phải được đưa vào thiết kế bài giảng cho từng bài học.

- GV cần chuẩn bị các đồ dùng, thiết bị, phương tiện tổ chức trò chơi, chuẩn bị phần thưởng (nếu có) để trò chơi thêm hấp dẫn.

- Chú trọng việc rèn luyện KN thực hành tiếng Việt cho SV thông qua các trò chơi tương tác. Các trò chơi được xây dựng trên cơ sở thực trạng dạy và học tiếng Việt của SV Khoa Quốc tế - ĐHTN và những yêu cầu đổi mới về PP giảng dạy nhằm nâng cao hiệu quả đào tạo.

- Sử dụng trò chơi kết hợp với phương tiện, kỹ thuật, các phần mềm dạy học, phải căn cứ vào mục đích, nội dung, ... để dạy học đạt hiệu quả cao. GV cần dẫn dắt người chơi nhập cuộc một cách háo hức, phấn khởi. GV cần thường xuyên sinh hoạt chuyên môn để trao đổi, học hỏi kinh nghiệm trong việc thiết kế và sử dụng trò chơi trong dạy học môn Tiếng Việt nhằm tích cực hóa quá trình học tập của SV.

### **\* Đối với SV Khoa Quốc tế**

SV nước ngoài phải ý thức được tầm quan trọng của môn tiếng Việt, tích cực học tập để trang bị kiến thức cho mình. SV cần nâng cao nhận thức, hành vi và thái độ đối với PP sử dụng trò chơi trong học tập của GV. SV tham gia trò chơi với ý thức xây dựng, tinh thần cầu tiến, tránh hiếu thắng, cay cú khi thua cuộc. SV cần nâng cao ý thức tự học, tự rèn luyện trau dồi kiến thức. Tích cực tham gia các trò chơi học tập để củng cố bài học, nâng cao KN làm việc nhóm, KN thuyết trình.

## **\* Về phía Khoa Quốc tế - Đại học Thái Nguyên**

- Cần tổ chức thường xuyên các chuyên đề bồi dưỡng cho GV về các PP dạy học mới; chia sẻ kinh nghiệm thiết kế, giảng dạy mang tính qui mô. Tổ chức những buổi thảo luận chuyên đề sâu về PP dạy học tăng cường tính tích cực cho người học. Trang bị thêm các phần mềm bản quyền về dạy học tương tác, có chính sách động viên cho cán bộ, GV thiết kế các phương tiện dạy học mới để phục vụ tốt cho giảng dạy.

## **3. Kết luận**

Vấn đề tích cực hóa học tập của SV trong dạy học môn Tiếng Việt có tầm quan trọng đặc biệt, việc làm này kích thích tư duy của SV, nâng cao hứng thú học tập môn Tiếng Việt. Trong số những biện pháp dạy học tích cực hóa, sử dụng trò chơi được xem là một trong những kỹ thuật dạy học hiệu quả, nhằm tạo ra quá trình tương tác, thu hút, động viên tham gia hợp tác để nâng cao tính chủ thể và tự giác, tạo cơ hội cho SV thực hành vận dụng những kinh nghiệm, những kiến thức đã học.

Trên cơ sở lý thuyết về TCHT, và căn cứ những ưu điểm, hạn chế; thực trạng sử dụng trò chơi học tập trong môn học tiếng Việt của SV Khoa Quốc tế - ĐHTN, bài viết đã chỉ rõ việc thiết kế hệ thống TVHT nhằm nâng cao tính tích cực trong người học là rất cần thiết. GV cần sáng tạo, linh hoạt theo điều kiện dạy học; cần bổ sung thêm nhiều trò chơi trong dạy học tiếng Việt cho người nước ngoài. Hệ thống các trò chơi cần được thiết kế đa dạng, linh hoạt, cụ thể để phù hợp với mục tiêu của môn học tiếng Việt.

Trong quá trình thiết kế, xây dựng TCHT cho môn học, bài viết đã chỉ ra vai trò quan trọng của GV là cần phải đáp ứng nhu cầu hứng thú của người chơi, phải coi SV là trung tâm, là chủ thể trong trò chơi. Các trò chơi với những tên gọi hấp dẫn, luật chơi cần đơn giản, yêu cầu vừa sức với trình độ SV và phù hợp với thuần phong mỹ tục của người VN.

## **Tài liệu tham khảo**

1. Diệp Quang Ban (2005), *Ngữ pháp tiếng Việt*, NXBGD. Hà Nội
2. Diệp Quang Ban (1998), *Văn bản và liên kết trong tiếng Việt*, NXBGD. Hà Nội
3. Phan Thái Bình (2005), *Phương pháp dạy tiếng Việt qua hình ảnh, Kỹ yếu Hội thảo khoa học*, NXBĐHQGHN
4. Đỗ Hữu Châu (1997), *Từ vựng ngữ nghĩa tiếng Việt*, NXBGD. Hà Nội
5. Hữu Đạt, Trần Trí Dõi, Đào Thanh Lan (1998), *Cơ sở tiếng Việt*, NXBGD. Hà Nội